

Sosiaali- ja terveysministeriö
Hallitussihteeri Eila Mustonen
kirjaamo@stm.fi

Turku, Jyväskylä 14.3.2018

Asia: Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 2 a §:n (1120/2010) muuttaminen
Viite: STM019:00/2018 ja STM/95/2018 - Lausuntopyyntö 27.2.2018

Valtakunnallinen yliopistojen psykoterapeuttikoulutuskonsortio on psykoterapeuttikoulutuksia järjestävien yliopistollisten oppiaineiden yhteistyö- ja yhteydenpitoelin. Mukana ovat kaikki psykoterapeuttikoulutusten järjestämisestä kiinnostuneet psykiatrian erikoisalajat sekä psykologian oppiaineet, yhteensä 16 oppiainetta.

Konsortio antaa psykoterapeuttikoulutusta koskevia suosituksia ja on siten keskeinen toimija yliopistollisten psykoterapeuttikoulutusten ohjaamisessa ja laadun ylläpitämisessä. Tavoitteena on, että järjestettävät psykoterapeuttikoulutukset olisivat korkeatasoisia ja tasalaatuisia järjestämispaikkakunnasta riippumatta. Käytännössä koulutustenjärjestäjät poikkeuksetta noudattavat konsortion antamia suosituksia.

Konsortio kiinnittää lausunnossaan huomiota kolmeen kohtaan.

1. Konsortion näkemyksen mukaan asetuksen 2 a §:n 3 mom:n muuttaminen on tarpeellista, koska muutos vahvistaa vakiintuneen käytännön.

Konsortio tarkastelee ehdotettua muutosta koulutuksen tavoitteen näkökulmasta ja toteaa, että psykoterapia on terveydenhuollon tavoitteellista ammatillista toimintaa, jossa kysymys potilasturvallisuudesta on keskeinen ja tärkeä. Psykoterapeuttikoulutus tähtää psykoterapeuttina toimimisen edellyttämän osaamisen hallintaan ja koulutuksella halutaan varmistaa lääketieteellisesti pätevä hoito ja potilasturvallisuus. Potilasturvallisuus on erityisen keskeistä mieleltään häiriintyneiden henkilöiden - lasten, nuorten, aikuisten ja vanhusten - kohdalla, koska monesti he ovat helposti haavoittuvia ja usein heidän mahdollisuutensa ajaa omaa etuaan on vähäinen.

Asetuksen perustelumuistion mukaan psykoterapeuttikoulutus on täydennyskoulutusta. Täydennyskoulutus on koulutusta, jolla täydennetään olemassa olevaa osaamista. Koska psykoterapeutti on terveydenhuollon ammattihenkilö, kyseessä on terveydenhuollon ammattilaisten täydennyskoulutus.

Psykoterapeuttikoulutukseen voi hakeutua henkilö,

- jolla on soveltuva sosiaali- tai terveydenhuollon tutkinto ja
- jolla on peruskoulutuksen suorittamisen jälkeen kertynyttä kokemusta mielenterveydeltään häiriintyneiden henkilöiden hoitamisesta eli hakija on työskennellyt mielenterveyspalveluiden (mielenterveyshäiriöiden hoidon) alueella.

Käytännössä tämä tarkoittaa, että terveydenhuollon ammattihenkilö, joka on toiminut mielenterveyspalveluissa, hankkii yhdellä mielenterveyspalvelujen alueella eli psykoterapiassa itselleen täydennyskoulutusta omaa ammattitaitoaan ja osaamistaan parantaakseen.

Osana psykoterapeuttikoulutusta opiskelijan tulee tehdä psykoterapeuttista potilastyötä eli hoitaa mielenterveydeltään häiriintyneitä potilaita – tällaista psykoterapeuttista työtä tulee koulutuksen

aikana tehdä 300 tuntia. Ilman aikaisempaa mielenterveyspalveluissa hankittua käytännön kokemusta potilastyön tekeminen ei ole mahdollista. Koulutus ei onnistu ja potilasturvallisuus vaarantuu, jos opiskelija vasta koulutuksen kuluessa ensimmäisen kerran työskentelee hoidollisessa suhteeseensa mielenterveyspotilaitten kanssa. Tämän vuoksi kahden vuoden työkokemus suoritettun perustutkinnon jälkeen ennen psykoterapeuttikoulutuksen alkua on välttämätön edellytys koulutukseen hyväksymiselle.

2. Asetuksen perustelumuistion mukaan psykoterapeuttikoulutus on yliopistolain (558/2009) tarkoittamaa täydennyskoulutusta, jota yliopistot järjestävät itse tai yhteistyössä muiden koulutusorganisaatioiden kanssa.

Asetuksen muutoksen yhteydessä on tarpeen selkeyttää, että asetus koskee yliopistolain tarkoittamaa yliopistoa. Ulkomaisessa yliopistossa suoritettua psykoterapeuttikoulutusta arvioidaan ammattipätevyyden tunnustamista koskevan lainsäädännön pohjalta ja nimikesuojaus toisessa EU-maassa suoritettun psykoterapeuttikoulutuksen perusteella myönnetään Euroopan parlamentin ja neuvoston ammattipätevyyden tunnustamisesta antaman ammattipätevyysdirektiivin (2005/36/EY) yleisen tunnustamisjärjestelmän nojalla. Ulkomailla (EU/ETA-maassa) suoritettua koulutusta verrataan suomalaisen koulutuksen sisältöön olennaisten erojen määrittämiseksi tai sen toteamiseksi, että olennaisia eroja ei ole.

3. Konsortion arvelun mukaan asetuksen kohdassa ” 2) sairaanhoitajan opintoasteen tutkinto” on kirjoitusvirhe ja siinä tulisi olla ”opistoasteen” tutkinto. Kohta 2 viittaa ns vanhamuotoiseen sairaanhoitajan opistotason koulutukseen. Konsortion käsityksen mukaan ”opintoaste” on synonyymi sanalle ”koulutusaste”, jolla mm Tilastokeskuksen ja Helsingin yliopiston käytäntöjen mukaan tarkoitetaan koulutuksen pituuden ja vaativuuden mukaista koulutusluokittelua. Konsortio esittää, että kyseisen kohdan kirjoitusasu tarkistettaisiin.

Edellä esitetyn perusteella konsortio esittää, että asetuksen 2a §:ään tehdään seuraavat muutokset (*muutokset kursivilla*):

1. mom.

Psykoterapeutin nimikesuojatun ammattinimikkeen käyttämisen edellytyksenä on, että asianomainen henkilö on suorittanut *yliopistolain (558/2009) tarkoittaman* yliopiston tai *tällaisen* yliopiston yhdessä muun kouluttajaorganisaation kanssa järjestämän psykoterapeuttikoulutuksen.

2. mom.

Ammattinimikkeen käyttöönoton edellytyksenä on *soveltuvan tutkinnon suorittamisen jälkeen ennen psykoterapeuttikoulutuksen alkamista hankittu* vähintään kahden vuoden työkokemus mielenterveyspalveluissa tai sitä vastaavassa tehtävässä ja että ennen psykoterapeuttikoulutusta on suoritettu: ...

:

2) sairaanhoitajan *opistoasteen* tutkinto ...

Konsortion käsityksen mukaan esitetyt muutokset ovat olennaisen tärkeitä psykoterapeuttikoulutuksen laadun ylläpitämiseksi ja turvaamiseksi.

Jorma Piha, professori
konsortion puheenjohtaja

Juha Holma, professori
konsortion varapuheenjohtaja